

نظامنامه مقیاسات

یوم یکشنبه ۲۳ حوت ۱۳۰۴ شمسی

(در مطبعه حروفی ریاست شرکت رفیق طبع گردید)

۵۰۰۰ جلد

تعداد طبع ثانی

نظامنامه مقیاسات

(تمهید)

از آنجا که هر فرد انسان برای اجرای معاملات و تبادلۀ احتیاجات خود بحساب محتاج و چیزی که معاملات و احتیاجات عمومی بذریعہ آن تبادلہ و حساب میشود، مسکوکات، اوزان، ذراع است علمای حساب بغرض تسهيلات معاملات و زود فهمیدن این حسابات، اساسی که جدید تر و بهتر برای مسکوکات، اوزان، ذراع گذاشته اند اصول اعشاریه است که واحد قیاسی آن به اصول اعشاری اضعاف و محرا گردیده هر مقداری را که معلوم کردن بخواهند يك تامل اندك فهمیده میشود اما در افغانستان اوزان، ذراع، مسکوکات مختلفه رواج داشته به اصول اعشاریه نی بلکه يك اندازه و مقیاس هم ندارد مثلاً يك خروار هشتاد سیر، يك سیر شانزده پاو، و يك پاو چهار خورد است که تجزیه و اضعاف آن بدرجات مختلفه میشود همچنان ذراع از شانزده گره و هر گره از چهار بار مرکب است و روپه نیز وزن و قیمت آن يك مقیاس و اندازه صحیح را حاز نیست که ما از این مشکلات همیشه در تطبیق معاملات خود چه از خارج مینمایم و باید داخل مملکت خود داد و ستد می کنیم متحمل خساره های بزرگ مادی و معنوی شده ایم.

لهذا برای رفع این صعوبات و حل این مشکلات ملیه و اصلاح این نواقصات حسابیه اوزان، ذراع، مسکوکات افغانستان به اصول اعشاریه تحویل نموده شد تا سهوت و فواید ازین اصول مقبول برای دولت و ملت افغانیه عاید گردد.

(۲)

فصل اول

ماده (۱) - مقیاسات مساحت که بازم گزیناه ، گز معمار ، گز جریب ، جاری بود
به میتر تبدیل شد .

اضعاف و اجزای میتر قرار ذیل است .

(اجزای میتر)

دهم حصه میتر	مساویست به	دهم میتر
صدم حصه میتر	» »	صدم میتر
هزارم حصه میتر	» »	هزارم میتر
» »		(اضعاف میتر)
۱۰	» »	لس متری
۱۰۰	» »	سل
۱۰۰۰	» »	ذر
۱۰۰۰۰	» »	لس زره

فصل دوم

۲ - مقیاس اوزان ، نخود ، منقال ، خورد ، پو ، چهارك ، سیر ، خروار بود که همه
بگرام تبدیل یافته (اجزا و اضعاف گرام بقرار ذیل است .)

اجزای گرام :

دهم گرام	مسلوبست به	دهم گرام
» » صدم	» »	» صدم
» » هزارم	» »	» هزارم

اضعاف گرام :

۱۰ گرام	» »	لس گرامه
» ۱۰۰	» »	» سل
» ۱۰۰۰	» »	» زر
» ۱۰۰۰۰	» »	» لس زره

(فصل سوم)

۳- مسکوکات جدیده که آینده نرخ اشیاء و معاملات بآن میشود وزن و قیمت آن بقرار ذیل است :

نرخ	وزن	نام	اولی مسکوکات طلا
۲۰ افغانی	۶ گرام	پک امانی	الف :
» ۱۰	» ۳	نیم امانی	ب :
وزن	وزن	نام	دوم مسکوکات نقره
۱۰۰ پول	لس گرامه	پک افغانی	الف :
» ۵۰	» ۵	» نیم	ب :
» ۲۰	» ۲	۲۰ پولی	ج :

سوم مسكوك مسی	نام	وزن	قیمت
الف :	٢ پولی	٢ گرام	٢ پول
ب :	» ٥	» ٣	» ٥
ج :	» ١٠	» ٦	» ١٠

٤ — نرخ مسكوكات سابقه نسبت به مسكوكات جدیده بقرار ذیل است که به خزائن دولت ودر بین اهالی بهمین قیمت داد وستد میشود ورائج باشد :—

یازده رویه کابلی	١٠ افغانی
یک » »	١١ پول
یکقران کابلی	٤٥ پول
یکعباسی	» ٣٠
سه شاهی	» ٢٢
سناری	» ١٥
یکشاهی	» ٧
دو پسه	» ٣

نرخ قران وعباسی و سه شاهی و سناری و شاهگی که در فوق معین شده برای يك يك دانه است که در بازار برای خرید اشیاء و ما محتاج خود پول میسازند اگر تعداد آنها زیاد باشد مثلاً دوازده شاهگی یا شش سناری و یا چهار سه شاهگی و یا سه عباسی گمی یا دو قران داشته باشیم يك رویه کابلی حساب میکنیم و اگر این تعداد هارا که يك رویه شناخته میشوند بخواهیم پول بسازیم نود و يك پول چند خواهد داشت همچنان از يك رویه تاده رویه را اگر پول بسازیم و یا افغانی حساب کنیم از قرار نود و يك پولی حساب خواهد شد و اگر یازده رویه شود به ده افغانی محسوب و تبادل میشود

فصل چهارم اصول اجراآت

هـ — بدفاتر رسمی از ابتدای سال ۱۳۰۵ بقدرممکنه تطبیق وزن زرعه و مسکوکات سابقه در واردات و مصارفات دولت باوزان و مقادیر جدید میشود الی آخر سال مذکور اوزان و مقادیر سابقه و جدیده حتی الامکان بدفاتر دولت داخل باشد در سنه ۱۳۰۶ خواه مخواه در دفاتر دولت اوزان و مقادیر و مسکوکات سابقه و جدیده تحریر شود و بسنه ۱۳۰۷ اگر محاسبین در مهارت خودها باوزان و مقادیر جدیده مطمئن باشند وزن و ذرعه قدیمه را بالکل از دفاتر محو و وزن و متر جدیده را در قید قلم بیاورند اگر بعضی کاملاً مهارت نداشته باشند تا آخر سال ۱۳۰۷ نیز از خال اوزان و مقادیر جدیده و سابقه را بدفاتر رسمی میتوانند.

(۶) — برای اجرای معاملات اهالی از اقسام سنگهای وزن و مترهای جدیده بقدرممکنی از طرف دولت ساخته همه نقاط افغانستان تقسیم میشود.

(۷) — سنگهای وزنی و مترها در مرکزهای ولایات که اداره بلدییه موجود باشد بذریعه مامورین بلدییه و بدیگر مواضع بواسطه قوماندانهای کوتوالی تقسیم میشود و همچنان بحکومتیها و علاقهداریها که وظیفه کوتوالی بعهده حکام و علاقهداران است بذریعه آنها تقسیم میشود.

(۸) — قیمت سنگها و مترهای جدید در تمامی نقاط مملکت افغانستان بیک قیمت عادلانه قرار داده میشود که قیمت آن از وزارت مالیه معین میشود کسائیکه قیمت آنرا نقد تادیه نتوانند الی ششماه بآنها قسط کرده خواهد شد.

۹ — سنگهای وزنی آهنی و چودنی و برنجی و ذراع آهنی سابقه که نزدا اهالی است اگر بمواضعیکه تقسیم اوزان جدیده میشود بیاورند از آنها بقیمت همان فلز گرفته عوض آن از سنگها و مترهای جدید قیمت برای شان داده میشود

۱۰. — از مقیاسات مذکور دیگر اشخاصیکه از طرف حکومت مجاز شونده نمونه مقیاساتیکه از طرف دولت ساخته شده نیز بداخل ساخته می‌تواند و بمهر نشان مقیاسات که در مراکز ولایات و حکومتی های اعلی موجود است مهور کرده بعد اجرای داد و ستد به آن مقیاسات کرده خواهد شد
۱۱. — در دهات و قری که داد و ستد خود را بوزن جدید می‌نمایند از روی سنگ های مهری دیگر سنگ ها را تطبیق داده تازمانیکه از طرف حکومت سنگ های آهنی مهر نشاندار تهیه و توزیع شود بان سنگ ها وزن و معامله میتوانند
۱۲. — در مراکز هر گاه خود اهالی از بساط های مذکور برای اجرای معامله خود ها ساخته بودند موافق قاعده (۱۴) باز خواست کرده میشود
۱۳. — مقیاسیکه در مراکز نائب الحکومه کی ها و حکومتی های اعلی و کلان مهر نشان دولت را نداشته باشند از درجه اعتبار ساقط گفته میشوند مامورین بلدی و قوماندانهای کوتوالی مواظبت می نمایند که در مراکز مذکور بمقیاسات بدون مهر و نشان کسی دادوستد نکنند اگر مقیاسات وزن و میترهای را که بدون نشان دولت باشد در آنجا استعمال کنند برونق قانون جزای عمومی مجازات می یابند
۱۴. — در مقیاساتیکه بمهر نشان دولت باشد و یاد دیگر سنگ ها که موافق اوزان جدید در قری و دهات میسازند اگر تفاوت ظاهر شود در باره استعمال کننده آنها مطابق جزای عمومی مجازات تعزیری اجرا میشود
۱۵. — از سنه ۱۳۰۵ الی آخر ۱۳۰۷ سنگ های وزن و متر جدید در بین اهالی شروع می‌باید شروع از سنه ۱۳۰۸ بالکل اوزان و ذرعه های سابقه متروک میشود و اگر از سال ۱۳۰۸ کسی به سنگ ها و ذرعه های سابقه داد و ستد نماید جزای تعزیری می‌یابند
- نظامنامه هدا راه و رسم نظامات دولت منظور و اجرای احکام موادش را امر و اراده میفرمائیم

